

A cukrászdíler

(Részlet a *Zárványok* című regényből)

SZENDI NÓRA

Nyár, vasárnap, fehér műanyag asztalok, kockás viaszosvászon, nehéz olajszag. Jókedvtől és szénhidrátpörsenésektől rügyezek, ide pattanok, oda pattanok, ambróziától ittasult fejjel segédkezem, tányérokat osztok, kavarom a tejfölt, sajtreszelés, egyéb nyájaskodások. Az első szerelem: nem illékony, szaftos.

A születésnapos mogorván méricskéli a tortát.

– Nem lehetne meghallani egyszeh, amit kéhek? – nyávogja nyugősen.

– Mit kértél, Vladiszívem, ez a kedvenced, hagymát is sőtöttem belé! – dalolja édesanyja szerelmes énekesmadárként.

Vladimir apja csákókat hajtogat a papírtányérokól, körbegurul, és tréfásan mindenkinek a fejébe nyom egyet.

– Ez nem tohta. – Vladimir arca idegesen rándul. Szigorúan véve tényleg nem torta, hanem lángos.

Természetesen lángos. Nagyk boldog, vak dióuniverzumában a lángos az ómega s az alfa.

– Ez a sok só – panaszoja Vladimir –, majd megnézhetitek a magas véhnyomásomat!

– Legközelebb csokisat kapsz! – csitítja az anyja.

– No, látod, ez eszünkbe se jutott, csokisat! – tódítja az apja.

– Utálom a csokis lángost – közli Vladimir, bosszús pillantást vetve az előtte heverő szeletre, aztán méla undorral a szájába tőm egy jókora falatot.

– Azért ízlik! – ragyog diadalmasan az anyja.

– Ja – csámcsog kelletlenül Vladimir –, kiváló.

– Nagyon finom! – harsogom túl őszinte lelkesedéssel. Vlad irányából egy alattomos kollaboránsnak kijáró, lesújtó szemvillanás, a szülőkéből egy ropogós repeta, bár még a tányéromon heverővel sem küzdöttem meg. Takarékosan kell csepegtetni a dicséretet, nem végiglottyintani az asztalon, mert minden elismerő szót egy újabb lángossal honorálnak, és, akár a vidéki rokonoknál a pálinkatukma, egyszerűen ez is leszerelhetetlen.

– Ne hagyj magad – sziszegi Vladimir –, bele akahnak hizlalni a családba!

A családban mindenki kövér, a bátyja alig bírja betuszkolni magát a taxiba, ülepe alatt megereszkedik az alváz, csak Vladimir tartja a frontot úgy ahogy. Nehéz egy lángosalapú háztartásban, ahol minden más csak járulékos elem, sajttal, tejföllel, hagymával, pláne felvágottal spórolni kell. Vladimir folyton ezen méltatlankodik, aztán mégis szúrós szemmel figyel, ha lekanyarintok egy nagyobb darab kolozsvárit, és magában rágcsálom el jóízűen.

Hívogat a család párnázott öle. Nem bekebelezés, én is akarom. Legpárnázottabb korszakomat élem. Szerelemszallónákat növesztek.

Élvezem a kedélyes proliletet, nekem desszert, Vladimirnek csikar tőle a hasa. Már ezzel a szokatlan névvel kilóg belőle, valami ruszki őstől örökölte tatárszemével és anyegini spleenjével egyetemben. Az étolajat viszont az anyatejjel szívta magába, sőt, már korábban, születésekor, hangzik a családi legenda, magzatvíz helyett magzatolaj távozott, az táplálta ilyen szép, ropogós sárgára a méh kemencéjében. Édesanyja legvadabb álmaiban nyilván egy lángost hozott világra, de így is majdnem sikerült neki, szerintem ez már a génmanipuláció határát súrolja, Vladimir fénylő bőrével, konyharuhaként is használható, zsíros barkójával, sárga szemével, zömök, darabos alkatával a szülők lángosszenvedélyének manifesztációja, rémálmaiban tócsnivá dagasztják.

Utál nosztalgiázni a gyerekkorán, mit kell olyasmit az ember orra alá dörgölni, amiről nem tehet, túlesett rajta, spongyát rá. Ha őt kérdezik. De nem kérdezik, hanem fújják, ez a születésnapozás rituáléjának része, akár a minimum egy anyai elpityeredés.

Fotók is vannak, bár ezúttal nem kerülnek elő, megsárgult fotók a kis Vladiról etetőszékben, könyékig lángosban dagonyázva, vicces kép, ahogy a bátyjával ketten esznek kétfelől egy óriási sajtos-tejfölös lángost, a család a büfé, vagyis a házuk előtt feszít, a tízéves Vladi dacos képén már ott bújkál az ellenállás. Itt minden megsárgult, a büfé felfutásával és a kisebbik poronty növekedésével szépen, egyenletesen napsárgára pirult a bodegaforma viskó, megszívták magukat a falak, csontig a tárgyak, kert végében aranyeső hulldogál, aranyeső a szép kis házra, aranyeső a jó anyára, jaj, szól a rádió. Hagyom, hogy engem is átítasson a sárgaság, ősz tincsemet is befestem,

így jobban passzolok a milióhoz.

Később odaadom Vladinak a gyümölcsöket, ahhoz nem sűrűn jut. Egyébként is szeretem együtt látni a gyümölcsökkel, sok harapnivaló, lédús, ételtől gömbölyödő forma, legszívesebben Vénusz-pozitúrába fektetném, és körberaknám velük, de inkább meg se pendítem, hippi baromságnak minősítené. Vörhenyesen megcsillanó, borostás állán csurog le a golden alma leve: megfeszíteném Arcimboldo-stílusban is, fickó vegyes gyümölcsből, ha egészalakos, akkor persze ágyéktájon banánnal és aszaltbarackkal, de citrom is kerülhetne a képre, arra meg sokszor az arckifejezése hasonlít.

– Azéht kijáhna valami tisztességes édesség is a szülinaposnak – jegyzi meg fogát piszkálva –, benevezünk egy McPityura?

A Fogarasi romantikus, erdei ösvény, még az autók is szerelemtől bódultan andalognak. Vladimírnek talán nem, neki ez olyan magától értetődő, mint a szobája egyik fala. Mindig azt mondja, hülyeség helyekhez kötődni. Az csak egy hely, lecserélhető díszlet. Le is cserélné, le az egész álomkóros ugarországot, mégsem teszi. Remélem (úgy veszem, mintha), miattam.

Először el sem akartam hinni ezt az egész McPityu-históriát, biztos valami zuglóí mítosz. Erőss „Nutellás” István, a Vidám Gofri bodegák tulajdonosa viseli ezt a bece- vagy talán inkább gúnynevet, ami a használatban ragadt át boltjára, illetve diligofriként is emlegetett, híres-hírhedt portékájára.

Pityu cukrásznak tanult, de a rendszerváltozás szele némi kokaint fuvallt az orrába, amint egy kicsit talán mindenkiébe. Munkahelyei sorra váltak meg tőle, amiért notóriusan cuccot kevert a porcukorhoz, holott a furfangos Pityu valószínűleg ekkor végezte az előtanulmányokat későbbi sikerprojektjéhez. Maga is szórni kezdett, ami persze veszélyesebb, de jövedelmezőbb hivatás, ráadásul cukrász és diler korántsem áll olyan távol egymástól, végtére mindkettő a kellemes önpusztításban segédkezik a hálás fogyasztóknak. Amint egy kicsit megszedte magát, Pityu illegális cukrászdát nyitott a garázsában: volt ott minden, a ketaminos krémestől kezdve a legendás Tuningtekercsen, Dobóstortán és szedatív sacheren át a GHB-s limonádék és falatnyi spacecake-ek széles választékáig, olyan orgiákat rendeztek az Igény ABC olvadásnak indult sportszeleteihez és tavalyról maradt jégkrémeihez szokott telepí dzsánkik, hogy a bukás szinte borítékolható volt. Nutellás le is húzott miatta pár évet: a börtönből már nonfig motívumok, sárkányok vagy kínai írásjelek helyett mignonokkal, muffinokkal és rigójancsikkal televarrva lépett elő.

Rejtély, honnan termett szinte rögtön alaptökéje, nyilván jó helyre menekítette a pénzét, mindenestre szabadulása után azonnal serény munkához látott a garázsajtó mögött. Cukrász és diler dolgozott benne vállvetve, meg is lett az eredménye: az islerin, egy édeskés ízű, porállagú, roppant addiktív anyag, amely kizárólag tortabevonóval felfőzve fejtí ki

hatását. Önmagában nem tűnik egyébnek, mint ártatlan édesítőszernak, kiválóan szállítható és tárolható. Nevét onnan kapta, hogy miután Nutellás ráébredt felfedezése jelentőségére, megalapította az Islerdreams Kft.-t, és általános iskolai büféknek kezdte nagy mennyiségben árusítani csokoládéba mártott islereit.

A hatások nem tűntek fel senkinek, az islerre mozduló gyerekek nyugodtabban viselkedtek a szokásosnál, vagyis legalább egy jegyet javítottak magatartásból; legföljebb a büfések lepődtek meg, hogy napról napra vadabb gyerekhorda rohamozza meg üvegkalitkájukat, s ha elfogy az isler – miközben egy halom kakaóscsiga és múpizza hervad el a szeretetlenségben –, egymás kezéből marcangolják ki az utolsó darabokat. Nutellásnak annyira bejött az islerbiznisz, hogy végképp felhagyott a terítéssel, és megnyithatta takarosán ízléstelen bodegáját az Örsön.

Felismerte, hogy frissen és forrón szervírozva az islerin sokkal intenzívebb hatású, így kevesebb is kell belőle. Csokoládéöntetes gofrit kezdett árulni, síríg tartó elkötelezettségét megpecsételő még egy „go free!” feliratot is hímeztetett böhom mellkasára. Többnyire mélyen kivágott, csokifoltos asszonyverőt visel, hogy jól látsszon. Rátapintott, hogy a felnőttekben még a gyerekeknél is nagyobb üzlet rejlik: bár receptje titkát a mai napig sárkányként őrzi, azt valahonnan lehet tudni, legalábbis Nagyék elég jól értesültek Pityu viselt dolgaival kapcsolatban, hogy a tizennégy éven felülieknek magasabb dóziszú keverék dukál.

Mondom, először kétkedtem a sztoriban, persze, majd beállok egy csokis gofritól, de tapasztalataim magukért beszélnek, hacsaknem a szerelem buherálja meg az agyam, és ütne a mentes is. Mikor egyet eszel, az kicsit olyan, mint a xanax, nem kólint fejbe mindenféle flesseltetésekkel, csak békésen érdektelenné tesz. Mikor megeszel kettőt-hármat (többet úgysem bírsz, iszonyú laktató), azért az már rendesen megszellőzteti az agyad, süpped és hullámzik a talaj, bazsalyogsz, mint aki kéjgázt szívott, ha pedig még rá is iszol, hát azt csak harcedzettebbeknek ajánlanám. Az átlagfogyasztó többnyire megáll egynél, Nutellás lángosméretű gofrijai vastagok, és szötyyösek a tömény csokimasszától. Szóval nem kell islerintúladosulásban vonagló vendégeket vizionálni, a jól informált bennszülötteket leszámítva jámbor, tudatlan polgárok falatoznak a bodega előtt, csak a kellemes érzés marad meg bennük, hogy milyen hangulatos volt ez a délután, érdekes, még a gyerekek is nyugodtabban viselkedtek.

Egyetlen botrány csúszott be az évek során, bár az akár végzetesen is alakulhatott volna. Vladimirék jól emlékeznek az esetre, mikor az egyik islerintől szétszedált konyhás egy kicsit elszámolta magát, és olyan mennyiségű port zuttyantott a kondérba, hogy egy tucat vendég kergült meg szűk negyedóra leforgása alatt, mint valami össznépi anyarozsmérgezés a középkorban, többen áttáncoltak a Fóliás sörözőbe, és megszállták a

zenegépet, néhány gyereket pedig elnyelt a káosz, később (rejtélyes módon) az IKEA játszóházában találták meg őket, a színes golyók közt kacarásztak kábán. Kitért az ÁNTSZ-vész, jobb nem feszegetni, miféle kapcsolatai lehetnek Pityunak (az alkalmazottait futtatja, suttogják, és egyéb sötét üzelmekben is bennfelejtette a mancsát), hogy el tudta meszelni a dolgot.

Nutellás neve szitokszó Nagyéknál. Egy utcában laknak a gofribárával, aki mostanra úgy megtollasodott, hogy habcsókos tetejű, hivalkodó palotát húzatott régi szedett-vedett tákolmánya helyére, a kiglancolt udvaron kertitörpék helyett kertitorták, képviselőfánkból feltörő szökőkút, egy giccsparádé az egész, a tetejébe pedig nyitott egy újabb bódét a Fogarasinál, még ülőhelyek is vannak, ugyanaz a förmedvény vigyorgó gofrifigurás dizájn, mégis kényelmesebb és hangulatosabb, mint az örsi talponálló. Ide szoktunk járni Vladimírral, de csak titokban, ne fájdítsuk a szülők szívét. Pont rálátni a Gvadányi utcai adóhivatal rusnya vörös tömbjére, de a szerelem mindent megszépít, nekem most az APEH rózsába borult Vénusz-szentélynek tűnik, alatta pajkos táncot lejtenek a Rákos-patak nimfái.

Egyébként maga Vladimír is rühelli Nutellást, a lekezelően bizalmaskodó mi-van-tökikémezéseit, mégis tiszteli benne a nagy ellenfelet, családja tökéletes ellenpólusát. Márhogy nem becsületesség tekintetében, persze abban is, de Vladimírt jobban izgatja a siker.

– Tehmékfejlesztés – gesztikulál ideges, finomkodó mozdulatokkal, amelyektől kellemesen elzsibbad a gyomrom –, ezt ugatom anyáméknak!

Épp a vadiúj, karamellás gofrit kóstolgatjuk, de kapható már epres és vaníliás kiadásban is.

– Nem kell mindent agyonvariálni! – védem a lángost. – Ez olyan, mint a túrórudi vagy a sör, minek belőle ötvenféle ízesített változat, meg mangós-passiógyümölcsös limited edition? Te is utálod a csokis lángost!

– Marketing – jelenti ki ellentmondást nem tűrőn Vladimír. – Bhandépítés.

Jó, hát az náluk kimerül annyiban, hogy a bátyja taxija oldalán díszleg a büfé címe, és ha ez esetleg elkerülné az utas figyelmét, a Guci rásegít némi nyájasan erőszakos duruzsolással, hogy na, nem éhes véletlenül, van itt a közelben egy egészen kiváló lángosos, felárat sem számít a kitérőért, taxióra lecsap, falatozzon, ráérünk. Míg Vlad gimnáziumba járt, nyaranta befogták szendvicsemernek, ne csavarogjon hiába. Nyakában az idomtalan, sárga kartonlapokkal szakasztott olyan lehetett, mint egy önmagát reklámozó lángos, akár az a – mélyebben belegondolva elég morbid – plakát az ötvenes évekből, amelyen egy szakácsipkás ponty kínálja „egyél halat, a legjobb falat!” felkiáltással panirozott társait. Vladimír szégyellte is magát, vizolygott az egészszől, túrte, hogy ráakasszák a hirdetést, aztán a Rákos patak egy félreesőbb szakaszára bujdosott nagyratörő álmokat szövögetni és dekkelni.

Mindig mondom neki, hogy a szülei legalább tisztességesek.

– Tisztességes lúzehek. Hangyák.

De boldog hangyák. Ugarszindróma, szokta mondani Vladimir, és öklendezik hozzá az unalomtól. Kicsit sajnálom a szüleit. Mondjuk őt is.

Öntözgetnem kell, önerőből talán nem képes kiültetni magát. Ha marad, felkopaszodik, nyurgul tovább az alacsony ég felé, ritkás leveleivel valamicske sovány fényért ágaskodik, és már alig lát le a tövénél burjánzó dudvákhoz, muharokhoz. Helyettem, gondtalan helyett szenved. Magamhoz venném, na de ez az, ehhez még túl fiatalok vagyunk.

